

РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 32.019.5

О.Б. Бабич

кандидат наук з державного управління, доцент
Запорізька державна інженерна академія

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

У статті розглянуто проблеми участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Висвітлено можливі форми участі громадськості й проаналізовано недоліки Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики. Наведено засадничі постулати врахування думки громадськості при прийнятті державних рішень. Запропоновано фактор громадськості внести до алгоритму реалізації державної політики кожного структурного підрозділу місцевого органу виконавчої влади.

Ключові слова: громадськість, державна політика, діалог, громадянське суспільство, зворотний зв'язок, громадська участь, думка громадськості, спілкування.

I. Вступ

Участь громадськості є саме тим потенціалом, яким досі нехтує потужна система державного управління. Відповідно, більшість досліджень здійснюються суто з констатації або узагальнення певних фактів. Проте невирішеність механізму підвищення ефективності реалізації державної політики через залучення громадськості залишає актуальними наукові та практичні завдання щодо виявлення нових підходів.

Нові шляхи та інструменти, що з'явилися в Україні на початку 2014 р., ефективними інструментами назвати важко, тому що, по-перше, індивідуальні підходи превалюють перед корпоративними, а по-друге, їх використовують дуже сумбурно та іноді всупереч чинному законодавству України. Наприклад, "Третій сектор" у розумінні громадян України ледве не став "Правим сектором", однак головне, що нагальнішою виявилася потреба існування певних інституцій. Крім того, спостерігається наднизька залученість широких кіл громадськості.

З огляду на те, що громадськість – це не зовнішнє середовище системи державного управління, а, власне, головний базис функціонування системи як такої, громадськість, особливо місцеву спільноту, слід розглядати як партнера та повноцінного учасника всіх соціально-економічних процесів, що відбуваються в конкретному регіоні та на конкретній території.

Зазначене ще раз доводить актуальність та необхідність дослідження ролі, форм і формату участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики.

II. Постановка завдання

Мета статті полягає у визначенні ролі, форм та формату участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики.

III. Результати

В умовах сьогодення важливим є розуміння формату участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики.

Первинним та визначальним документом у цьому питанні є основний закон – Конституція України, яка в ст. 38 закріплює: "Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування".

Громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування" [1].

Отже, громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами шляхом:

- участі у виборах;
- участі у референдумах;
- участі у діяльності політичних партій та громадських організацій;
- участі в прийнятті рішень органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади;
- участі в проведенні регуляторної політики держави;
- доступу до державної служби;
- звернення до органів влади;

- доступу до інформації про діяльність влади;
 - оскарження рішень органів влади [2, с. 4–5].
- Також участь громадськості передбачає організацію і проведення:
- конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей з громадськістю;
 - теле- або радіодебатів, інтернет-конференцій, електронних консультацій [3].

Крім того, сучасні реалії зробили дієвими такі форми, як пікети, мітинги, публічні акції, демонстрації, журі громадян, висловлення недовіри тощо.

Втім зазначені форми участі громадськості не є вичерпними. До основних форм участі громадськості в управлінні державними справами також належать: інформування громадськості; оприлюднення органами влади планів діяльності і звітів; оприлюднення проєктів нормативно-правових актів з метою одержання зауважень та пропозицій від громадян і їх об'єднань; надання громадянами та їх об'єднаннями зауважень і пропозицій щодо діяльності органів влади; громадська експертиза; громадський моніторинг; громадський контроль; консультації з громадськістю; громадські обговорення; залучення громадян до роботи в консультативно-дорадчих органах; залучення громадян та їх об'єднань до розробки проєктів нормативно-правових актів і відстеження їх результативності; опитування громадської думки, соціологічні дослідження [4, с. 595–596].

За визначенням Енциклопедії з державного управління, громадськість – це активна частина суспільства, що бере безпосередню участь у житті всього суспільства шляхом представлення його інтересів. Також звернемо увагу, що до громадськості не належать посадовці та владні структури, які формально відповідають за прийняття рішень, спрямованих на отримання певного результату, а саме: органи виконавчої влади (їхні посадові особи), органи судової влади (їхні посадові особи), законодавчий орган (закотворці) [5, с. 63–64]. Особливість участі громадськості полягає в тому, що вона переважно здійснюється через інститути громадянського суспільства (далі – ІГС).

Участь громадськості є однією з обов'язкових умов існування громадянського суспільства, що дає змогу: забезпечити врахування думки громадян у процесі здійснення державно-управлінської діяльності; вирішити найактуальніші проблеми та підвищити ефективність і результативність витрачання бюджетних коштів; актуалізувати перелік суспільних проблем та забезпечити їх включення до порядку денного органів влади [4, с. 596].

Стратегічні пріоритети та завдання державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства включають забезпечення участі громадськості не лише у фор-

муванні, а й у реалізації державної та регіональної політики.

Залучення громадськості до реалізації державної політики не обмежується інструментами консультацій, натомість передбачає безпосередню участь ІГС у реалізації як окремих заходів, так і проєктів та програм на виконання завдань державної (місцевої) політики [6, с. 79].

На реалізацію права щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, Кабінетом Міністрів України затверджено постанову КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 [3], якою звужено межі участі громадськості до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики (далі – Порядок).

Із змісту п. 2 Порядку випливає, що “консультації з громадськістю проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості діяльності зазначених органів” [3]. Отже такі органи влади, на думку законодавця, більше схильні розповідати, розкривати, висвітлювати, ніж чекати певного втручання у свою діяльність.

Тут необхідно чітко розуміти: спілкування із громадськістю – це лише форма? Чи й зміст? Чи можна запитати інакше: навіщо спілкуватися із громадськістю, якщо не планувати вирішувати їх питання?

Слід звернути увагу, що на цей час стан суспільства з певних питань є досить напруженим, тому будь-які дії, спрямовані на спілкування з громадськістю щодо цих питань, частіше викликають неадекватні реакції громадськості.

Зрозуміло, що через велику кількість нерозв'язаних побутових питань громадяни відчують себе ошуканими. Вони бажають вирішення конкретних питань, проте це також потребує попереднього обговорення. Обговорення провокує очікуваний результат, що власне вже є первинним результатом участі громадськості. Таке спілкування провокує виникнення розуміння та схильності до сприйняття запропонованого законодавцем результату. З іншого боку, можливе роздратування через нерозуміння або ж незадоволення запропонованим результатом.

Тут потрібно розуміти: чому громадськість не відчуває себе залученою до процесу прийняття рішень? Мабуть, перш за все, тому, що громадські слухання – це не спілкування “під наглядом ЗМІ” із народом. Громадськість бажає, щоб її чули. Тому, природно, ступінь та активність участі громадськості залежатиме від сприйняття такої участі владою. Тобто активність громади треба вихо-

увати та виробляти щось на кшталт правил гри щодо спілкування із громадськістю. Зауважимо, що йдеться про інституційне становлення механізму участі громадськості.

До речі, громадський контроль, як одна з форм участі громадськості, існував в Україні ще за часів запорозько-козацької доби – у вигляді контролю козацтва за діяльністю старшини, яка була підзвітна загальним зборам козаків та обиралася ними. У період бурхливих подій спочатку в лютому, а потім у листопаді 1917 р. розвиток інституту участі громадськості отримав новий поштовх – у вигляді робітничого та народного контролю за діяльністю управлінського апарату. У середині 80-х рр. ХХ ст. ідея реформування громадської участі знайшла своє відображення й у програмі славнозвісної “перебудови”, серед головних завдань якої було “поставити державу під контроль суспільства” [7, с. 115].

За визначенням Енциклопедії з державного управління, участь громадськості – це право та реальна можливість громадян і їх об’єднань бути учасниками процесу вироблення та реалізації державної політики, проведення громадської експертизи, моніторингу й оцінювання діяльності органів влади шляхом проведення громадських слухань, обговорень, роботи в консультативно-дорадчих органах, створених при органах влади, громадських радах, а відтак – це реальне втілення конституційного права громадян на участь в управлінні державними справами [4, с. 595].

Тому за допомогою участі громадськості можна своєчасно виявити прибічників і противників політики або управлінського рішення, проблеми запровадження та реалізації цієї політики або рішення, визначити необхідні ресурси й розглянути можливі альтернативи. Також участь громадськості, за умови її належної організації, дає змогу забезпечити належний обмін важливою інформацією, що створює передумови для прийняття оптимальних рішень з урахуванням інтересів різних осіб та груп, які б в іншому разі могли б залишитися непоміченими [4, с. 596].

Для ефективної участі громадськості треба розуміти очікувані й бажані канали зв’язку з владою. Іншими словами, коли влада буде очікувати реакції громадськості, тоді громадська участь буде слухною. Саме нерозуміння владою, особливо місцевою, сутності громадської участі народжує опозиційні настрої народу. Бо дії громадськості, особливо обговорення, дуже схожі на критику влади. І тут необхідно бачити відмінність опозиційної діяльності від активності громадськості.

Сама влада повинна показувати бажання та очікувати громадської участі. Тобто там, де участь громадськості є слухною, там вона, власне, і буде активно брати участь. Там же, де її всіляко будуть попірати та нехту-

вати, там вона буде або формальною, або неактивною, або опозиційною.

Тому можна зробити висновок, що участь громадськості не є незалежним процесом, а скоріш за все, є наслідком ставлення органів влади до місцевих проблем та громадськості як інституції загалом.

Що ж стосується регламентації участі громадськості, то досить корисним є те, що п. 12 Порядку зобов’язали в “обов’язковому порядку проводити консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення щодо:

- проектів нормативно-правових актів, що мають важливе суспільне значення і стосуються конституційних прав, свобод, інтересів і обов’язків громадян, а також актів, якими передбачається надання пільг чи встановлення обмежень для суб’єктів господарювання та інститутів громадянського суспільства, здійснення повноважень місцевого самоврядування, делегованих органам виконавчої влади відповідними радами;
- проектів регуляторних актів;
- проектів державних і регіональних програм економічного, соціального і культурного розвитку, рішень стосовно стану їх виконання;
- звітів головних розпорядників бюджетних коштів про їх витрачання за минулий рік” [3].

Хоча треба звернути увагу, що законодавець запровадив обов’язкові консультації, проте не розробив механізму врахування громадської думки.

А тут, власне, і починається найцікавіше.

Законодавець, на нашу думку, повинен враховувати, що в процесі спілкування із громадськістю буде виявлений територіальний дисбаланс підходів, тобто, перш за все, сам розробник повинен очікувати реакції громадськості на дію нововведення. Далі місцева виконавча влада повинна мати механізм реагування на реакцію громадськості на нові державні реформи, програми, підходи тощо. Крім того, сама громадськість повинна знати й розуміти, що можна впливати певним чином на державну політику та виборювати територіальні особливості її реалізації.

Однозначно можна стверджувати, що чиновник, який не відчуває впливу громадської думки, стає сліпим. Він перестає бути ефективним і чутливим до результатів своєї роботи. Тому через неефективність роботи чиновника в окремому населеному пункті негатив місцевого населення може рухатися в бік усієї державної системи влади країни.

Інакше кажучи, громадянське суспільство починається з місцевої демократії, оскільки більшість безпосередньо значущих для громадян питань виникають і вирішуються на місцевому рівні [6, с. 65].

Отже, опозиційною за формою громадськість фактично робить сама влада, звісно, місцева. Бо держава на рівні будь-якого населеного пункту – це, перш за усе, місцева влада. Тому ще раз наголосимо, що громадськість бачить переважно місцеву владу, і через її дії робить висновок про державну владу в країні загалом.

У державному управлінні участь громадськості у прийнятті рішень – це безперервний процес взаємодії між місцевими органами виконавчої влади, відповідальними за прийняття рішень, і громадянами, інтереси яких можуть бути порушені прямими або опосередкованими наслідками рішення, а також органами влади різних рівнів, що регулюють конкретний вид діяльності. Концепція громадської участі з'явилась у процесі розвитку демократії як системи державного управління. Розвиток концепції був зумовлений вимогою громадян враховувати їхню думку.

Громадська участь передбачає представленість і врахованість у процесі прийняття рішень інтересів усіх прошарків населення. Громадськість повинна бути залучена до обговорення та розроблення політичних, соціально-економічних, культурних програм і проєктів, вирішення проблем місцевого самоврядування, впливу на прийняття рішень та контролю за їхнім виконанням. Громадська участь особливо важлива у вирішенні локальних проблем, наприклад з охорони здоров'я, освіти, стану довкілля. Основними принципами організації громадської участі є:

- 1) наявність конкретної мети, декларованої організатором процесу та відомої його учасникам;
- 2) альтернативність;
- 3) наявність “зворотного зв'язку” (аналіз зауважень та їхнє врахування в кінцевому рішенні);
- 4) надання достатньої інформації, навчання в процесі прийняття рішень та надання технічної підтримки;
- 5) участь громадськості на ранніх стадіях підготовки проєкту;
- 6) залученість усіх зацікавлених і уражених проєктом сторін. Ніхто не може бути виключений з процесу з будь-яких дискримінаційних мотивів;
- 7) відкритість і підконтрольність процесу громадської участі, реалістичність цілей;
- 8) використання якісної методичної бази для організації процесу прийняття рішень та контролю за його результатами [5, с. 64–65].

Аналізуючи ситуацію зі станом справ щодо участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, особливо на місцевому рівні, іноді сходять на думку, що громадськість лише створює суцільні проблеми для конкретного чиновника, який відповідає за цей блок роботи. Але ж, власне,

у тому-то і справа, що спілкування із громадськістю – це не особисті проблеми фахівця і не примхи ЄС, а це об'єктивний чинник, який необхідно враховувати. Проте для цього фактор громадськості повинен бути закладений у алгоритм реалізації державної політики на місцевому рівні.

І тут є кілька складових.

Перш за усе, у штатному розписі кожного структурного підрозділу місцевого органу виконавчої влади має бути не менше ніж один фахівець, закріплений за напрямом “сприяння розвитку громадянського суспільства”. Тобто фахівець, який співпрацює з організованими суб'єктами (ІГС) експертного середовища у своїй галузі. І це повинно бути не додатком до основних функцій фахівця, а його основною роботою.

По-друге, відповідні функції щодо забезпечення взаємодії з громадськістю повинні знайти відображення в положенні про структурний підрозділ місцевого органу виконавчої влади та посадових інструкціях відповідних працівників.

По-третє, у кошторисі витрат на утримання структурного підрозділу місцевого органу виконавчої влади повинні бути передбачені окремим рядком видатки на організацію й проведення заходів щодо взаємодії із громадськістю (публічних та електронних консультацій з громадськістю, вивчення громадської суспільної думки, дебатних заходів із метою прописати конкретні пропозиції й побажання експертів від громадськості тощо).

По-четверте, можливо, найголовніше. На цей час іноді формат спілкування із громадськістю має вигляд: “Ми тут працюємо, а ви там собі спілкуйтесь із громадськістю”. А потім, коли виникають певні пропозиції та доповнення від громадськості, робляться ситуаційні кроки з нівелювання або ж узагалі “замилування очей”. У результаті у громадськості виявляється невдоволення, що її не почули та не врахували її думки. Хоча навіть і це не завжди бачать представники місцевих органів виконавчої влади.

Пошукаємо джерело проблеми. Вона, скоріше за все, полягає в тому, що система вертикально орієнтованої влади в Україні не дуже полюбить територіальні примхи, але ж, власне, у тому-то й полягає пошук компромісу намірів влади та думок громадськості. І зазначимо, що це не заклик до федералізації країни.

Природно, що фактор участі громадськості матиме територіальні відмінності, і навіть на рівні Президента України та КМУ повинні бути пояснення щодо того, що територіальні особливості реалізуються в результаті співпраці з громадськістю. І лише таким способом у кожному регіоні буде досягнуто найвище сприйняття запропонованих курсу Реформ Президента України, Державної стра-

теїї регіонального розвитку до 2020 року та інших основоположних документів.

І тут знову згадаємо Порядок, який чомусь не визначає механізму врахування думки громадськості, а також не пропонує жодних базових критеріїв для врахування чи відхилення пропозицій та доповнень громадськості.

Крім того, якщо детально розібратися в суб'єктності прийняття рішень з врахування думки громадськості, то можна дійти майже однозначного висновку, що кінцеві рішення щодо ігнорування думки громадськості приймає конкретний фахівець місцевого органу виконавчої влади, відповідальний за цей напрям. І базовими критеріями, як не дивно, можуть при цьому виступати власні переконання та особисте бачення ситуації окремого державного службовця.

Отже, при узагальненні спостерігається банальне нехтування громадською думкою. Зокрема, якщо громада висловила принципову позицію щодо певного питання, то немає жодної можливості щодо спонукання органів влади для її врахування в нормативно-правових актах та інших рішеннях і діях місцевої влади.

Тому в будь-якому разі ще однозначно необхідно чекати від законодавця конкретизації механізму врахування думки громадськості під час формування чи реалізації державної політики. Хоча якщо бути відвертими, то багато чого залежить від політичної волі та рівня кваліфікації фахівців, відповідальних за розвиток громадянського суспільства.

Продовжуючи аналіз, зазначимо, що увага місцевих органів виконавчої влади у вигляді певних зрозумілих форм спілкування з громадськістю цілком могла б задовольнити значний обсяг потреб громадськості в участі та дати змогу місцевій владі отримувати максимум від такої участі громадськості. Громадськість, у загальному розумінні, бажає, щоб її почули, або зробили те, що їй потрібно. Владі ж від спілкування з громадськістю необхідно скоригувати курс та відчутти "температуру" суспільства.

В обговоренні суспільно важливих питань необхідно заслуховувати експертів, що представляють думку громадськості. Питання статусності експертів також є важливим. Тому що є титуловані експерти, які "усе знають" та здатні коментувати певну проблематику з боку "загальних підходів", власного досвіду або національної практики вирішення питань. А є середня зважена думка громадськості, тобто узагальнена інформация, отримана, припустимо, у результаті опитування чи іншого методу отримання реальних думок місцевих мешканців, щодо конкретних побутових соціально важливих питань громадськості. Так ось, остання форма, як інструмент участі громадськості, буде наба-

гато вагомішою та кориснішою, ніж компетентна думка найбільш знаного експерта.

Хоча думку громадськості можна відчувати і через якісну соціологію, однак це набагато дорожче, до того ж є можливості та спокуса маніпулювання, і головне – що знову немає зворотного зв'язку. Тому якщо немає якісних соціологічних даних, навіть для банального розуміння загального ставлення "натовпу" до місцевої влади взагалі та здійснюваних нею дій зокрема, на нашу думку, необхідно використовувати обов'язкове громадське обговорення. Можливо, це будуть традиційні громадські слухання, до яких звикає місцеве населення та чекає їх як свято. У будь-якому разі такі слухання є певним місцем, де можна випустити зайву соціальну напругу, а з іншого боку, це саме те місце, де можна реально почути "глас народу".

Головне, щоб це був реальний захід, а не конкурс "кмітливіх ідей" з обох сторін. Зокрема, громадськість у разі невдоволення ситуацією відразу ж включає критиканство, а влада – формалізм.

IV. Висновки

Громадськість як активна частина суспільства бере безпосередню участь у житті всього суспільства шляхом представлення його інтересів. Стратегічні пріоритети та завдання державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства включають забезпечення участі громадськості не лише у формуванні, а й у реалізації державної та регіональної політики. Проте Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики не став досконалим підґрунтям щодо участі громадськості.

Ступінь та активність участі громадськості залежатиме від сприйняття такої участі владою. У свою чергу, участь громадськості не є незалежним процесом, а наслідком ставлення органів влади до місцевих проблем та громадськості як інституції загалом.

Законодавець запровадив обов'язкові консультації, проте не розробив механізму врахування громадської думки, тому він повинен враховувати, що компроміс намірів влади та думок громадськості повинен передбачати територіальні відмінності. Місцева виконавча влада повинна мати механізм реагування на реакцію громадськості, бо саме недосконалість механізму участі громадськості спонукає чекати від законодавця конкретизації механізму врахування думки громадськості при формуванні чи реалізації державної політики.

Громадська участь передбачає представленість і врахованість у процесі прийняття рішень інтересів усіх прошарків населення; це об'єктивний фактор, із яким необхідно рахуватися і який повинен бути

закладений в алгоритм взаємодії влади з громадськістю.

Для підвищення ефективності участі громадськості слід у кожному структурному підрозділі місцевого органу виконавчої влади законодавчо закріпити як мінімум одного фахівця, відповідального за взаємодію із громадськістю; функції щодо забезпечення взаємодії із громадськістю закріпити в положенні про структурний підрозділ та посадових інструкціях відповідних працівників; у кошторисі витрат на утримання структурного підрозділу передбачити окремим рядком видатки на організацію й проведення заходів щодо взаємодії з громадськістю.

Оцінюючи думку громадськості щодо конкретних побутових соціально важливих питань, необхідно використовувати обов'язкове громадське обговорення. Увага місцевих органів виконавчої влади у вигляді певних зрозумілих форм спілкування з громадськістю цілком могла б задовольнити значний обсяг потреб громадськості в участі та дати змогу місцевій владі отримувати максимум від такої участі громадськості.

Список використаної літератури

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Наші права. Участь громадян в управлінні державними справами / Н.К. Дніпренко [та ін.]; Секретаріат Кабінету Міністрів України. – Вінниця : Консоль, 2006. – 64 с.
3. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996 [Електро-

ний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.

4. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук. ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова) [та ін.]; Національна академія державного управління при Президенті України. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 8: Публічне врядування / наук. ред. кол.: В.С. Загорський (голова), С.О. Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президенті України. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 630 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президенті України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. – Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія: О.Ю. Амосов (співголова), О.С. Ігнатенко (співголова) та ін.; за ред. О.Ю. Амосова, О.С. Ігнатенка, А.О. Кузнецова. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2011. – 408 с.
6. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства : метод. рек. / Укр. незалеж. центр політ. дослідж.; А.О. Красносільська, М.В. Лациба, А.В. Волошина, В.О. Купрій та ін. – К. : Україна, 2013. – 180 с.
7. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1: Теорія державного управління / наук.-ред. колегія: В.М. Князев (співголова), І.В. Розпутенко (співголова) та ін. – 748 с.

Стаття надійшла до редакції 07.05.2014 р.

Бабич А.Б. Участие общественности в формировании и реализации государственной политики

В статье рассмотрены проблемы участия общественности в формировании и реализации государственной политики. Освещены возможные формы участия общественности и проанализированы недостатки Порядка проведения консультаций с общественностью по вопросам формирования и реализации государственной политики. Приведены основные постулаты учета мнения общественности при принятии государственных решений. Предложено фактор общественности заложить в алгоритм реализации государственной политики каждого структурного подразделения местного органа исполнительной власти.

Ключевые слова: общественность, государственная политика, диалог, гражданское общество, обратная связь, участие общественности, мнение общественности, общение.

Babich A. Public participation in the formulation and implementation of public policies

The article is about the problems of public participation in the formulation and implementation of national policy. The possible forms of public participation are concerned and the shortcomings of the Procedure for public consultation on the formulation and implementation of national policy are analyzed.

In particular the dialectic of form and content of communication with the public is investigated. Public wants to be heard, so the degree of public participation and activity depends on the extent of government power to appreciate such position. So the guidelines for education and development of the activity of society worked out in some of the rules of the game to communicate with the public. Here we are talking about establishing institutional mechanisms for public participation.

Government has to show the desire and expect public participation by itself. Therefore the public participation process is not independent, but it is a consequence of the authorities' attitude to the local problems and the public institution as a whole.

The article also shows the basic postulates how to defer to public opinion in state decision-making. In addition, public factor is offered to design in implementing the state policy of each department of the local executive.

In particular, it is recommended to have at least one expert in the each unit manning board of the local executive authority to pursue a course of "the promotion of civil society"; respective roles should be reflected in the provisions of subdivisions and job descriptions of the workers; the costs of organizing and holding the community involvement shall be estimated separately in the expenses budget for the maintenance.

A specification of the deferring to public opinion mechanism in forming out and implementing public policy is also recommended to be expected from the lawmakers.

Key words: *public, public policy, dialogue, civil society, feedback, public participation, public opinion, communication.*